

بناهای تاریخی در پناه قانون؛ ثبت آثار ملی در تابستان ۱۳۹۴

تنظیم: ذات‌الله نیک‌زاد

مقدمه

در مقدمه‌هایی که برای گزارش «بناهای تاریخی در پناه قانون» تهیه می‌شود، کوشش شده در هر شماره به نکته‌ای در خصوص ثبت آثار ملی اشاره شود که معمولاً موضوعش قوانین، چرایی و چگونگی امر ثبت مهم است. در این شماره به اهمیت بررسی و شناسایی پرداخته می‌شود. بنا بر بند ۶ ماده ۳ قانون اساسنامه سازمان میراث فرهنگی کشور مصوب ۱۳۶۷/۲/۱ «ثبت آثار ارزشمند منقول و غیر منقول فرهنگی - تاریخی کشور در فهرست آثار ملی و فهرست‌های ذیربط» جزء وظایف اصلی سازمان شمرده شده است. و در همین راستا بند ۲ همین ماده قانونی «بررسی و شناسایی محوطه‌ها، تپه‌ها، بناها و مجموعه‌های تاریخی و تهیه فهرست جامع از آنها و نقشه باستان‌شناسی کشور» را به مثابه تکلیفی دیگر بر دوش سازمان نهاده است.^۱ بررسی و شناسایی که مرحله پیش از ثبت محسوب می‌شود هم از دریچه قانونی و هم از نظر روند تحقیق اهمیت به‌طوری که که قانوناً باید با سازوکار روشن همراه باشد و بر اساس همین بند به «تهیه فهرست جامع» منجر شود. این فهرست جامع علاوه بر اینکه بخشی از محتوای اطلاعات نقشه باستان‌شناسی کشور را پوشش می‌دهد، می‌تواند برای تدارک «فهرست‌های ذیربط» مربوط به ثبت آثار ملی راهگشا باشد. بررسی و شناسایی آثار تاریخی - فرهنگی عمدتاً بر پایه تحقیقات میدانی است و با مشاهده مستقیم شواهد ممکن می‌شود. شناسایی آثار گاه اتفاقی روی می‌دهد اما قاعده این اقدام بر بررسی نظام‌مند و از پیش اندیشیده شده نهاده شده است.

در شماره حاضر مجله اثر گزارش ثبت ۶۴ اثر تاریخی - فرهنگی به اطلاع خوانندگان گرامی می‌رسد. این آثار در تابستان ۱۳۹۴ به فهرست آثار ملی افزوده شده‌اند. فهرست این آثار به تفکیک استان‌ها در جدول مدون شده (جدول ۱) و چند اثر نیز به اختصار معرفی شده‌اند. آثار ثبت شده در استان‌های آذربایجان غربی، تهران، چهارمحال و بختیاری، خراسان جنوبی، خراسان شمالی، سمنان، کرمانشاه، گیلان، مرکزی، هرمزگان، و یزد قرار گرفته‌اند. در اینجا از همه دست‌اندرکاران ثبت آثار در دفتر ثبت آثار و حفظ و احیای میراث معنوی و طبیعی که کار ثبت را پیش می‌برند، همکاران فعال در استان‌ها که زحمت تهیه پرونده را بر عهده دارند و اعضای محترم کمیته ثبت و حریم آثار ملی غیر منقول که بررسی و نظارت بر ثبت را به انجام می‌رسانند، قدردانی می‌شود.

۱. این وظایف بعداً در قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مصوب ۱۳۸۲ امضا شد و تا امروز اعتبار دارد.

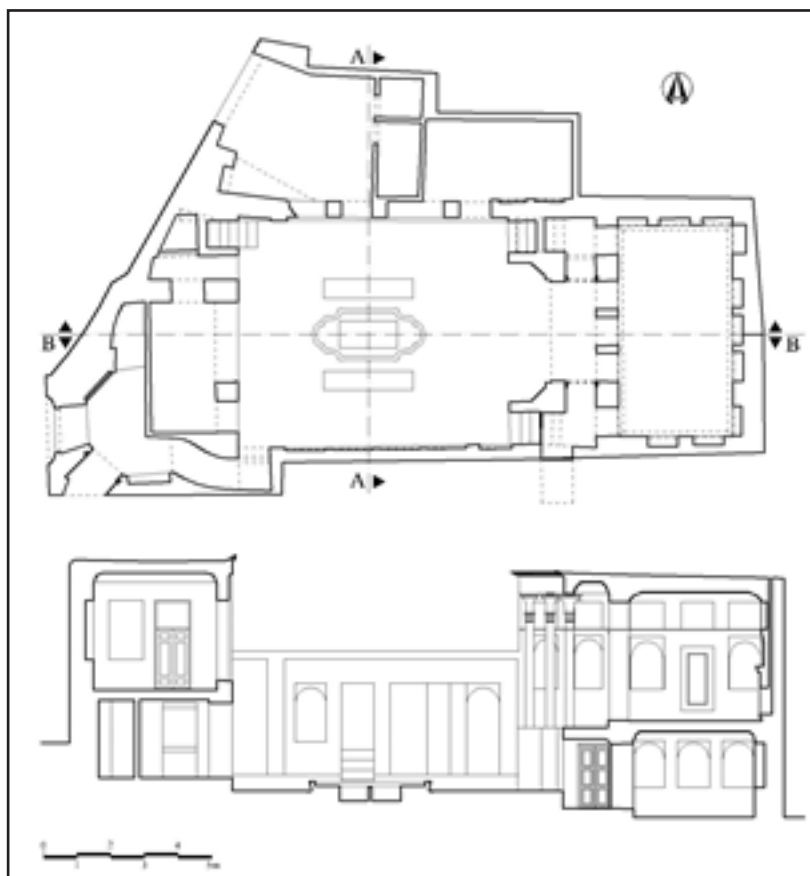

تصویر ۱. حیاط و ضلع جنوبی خانه ابروانی (مأخذ: پرونده ثبت اثر).

نام اثر: خانه ابروانی اصفهان

شماره و تاریخ ثبت: ۳۱۲۸۰ مورخ ۱۳۹۴/۴/۲۳

این بنا که به خانه روحانی نیز شهرت دارد در زمان قاجاریه در گذر غربی مسجد جامع اصفهان ساخته شده است. خانه شامل حیاط چهارضلعی کشیده‌ایست که بر آن ساختمان شده و حوض و باغچه‌هایی در میان آن است (نقشه ۱). تالار فضای کشیده‌ای است که تمام عرض ضلع جنوب را به خود اختصاص داده و پیش‌فضای ستون‌داری با اُرسی سرتاسری دارد (تصویر ۱). جبهه مقابل که تغییراتی در آن پدید آمده، از اتاقی تشکیل شده که هشتی و راهرو ورودی در پشت آن قرار دارد. جبهه دیگر مشتمل بر دو اتاق و فضاهای خدماتی است.^۲

نقشه ۱. پلان و برش خانه ابروانی اصفهان (مأخذ: پرونده ثبت اثر).

نام اثر: بلوار کشاورز تهران

شماره و تاریخ ثبت: ۳۱۳۲۱ مورخ ۱۳۹۴/۶/۲۵

این بلوار در سال ۱۳۳۵ خورشیدی برای اتصال خیابان امیرآباد در غرب و پهلوی (ولیعصر امروز) در شرق و همچنین به مقصود ایجاد مکانی تفرج‌گاه ساخته شد و بعد در سوی غرب تا خیابان دکتر قریب ادامه یافت. اکنون طول بلوار ۲۲۰۰ متر است و متوسط عرض آن به ۶۰ متر می‌رسد. این بلوار چهار ردیف پیاده‌رو، دو خط سواره و دو ردیف درخت و فضای سبز و گیاهان زینتی در دو جانب نهر میانی است. گذر آب‌کرج با کشیدن نهر آب‌کرج در ۱۲۶۱ق احداث شد و این بلوار در امتداد و بر جای آن با حفظ نهر و طرحی جدید به وجود آمد (تصویر ۲). بنابراین بنیان این اثر قاجاری است. بلوار از زمان ساخت تا به حال به نامهای آب‌کرج و الیزابت و کشاورز خوانده شده است. دانشگاه تهران در جنوب بلوار، پارک لاله در شمال آن، و ساختمان بلند شیشه‌ای وزارت کشاورزی در میانه شمال بلوار قرار دارد (تصویر ۳). بعدها ساختمانهای اداری، تجاری، خدماتی و مسکونی در حاشیه دو جانب بلوار ساخته شد.^۲

تصویر ۲. بلوار کشاورز در دهه ۱۳۵۰ شمسی (مأخذ: www.hammihan.com).

تصویر ۳. بلوار کشاورز در حال حاضر (مأخذ: www.wikimaia.org).

نام اثر: خانه استاد سعید نفیسی، تهران

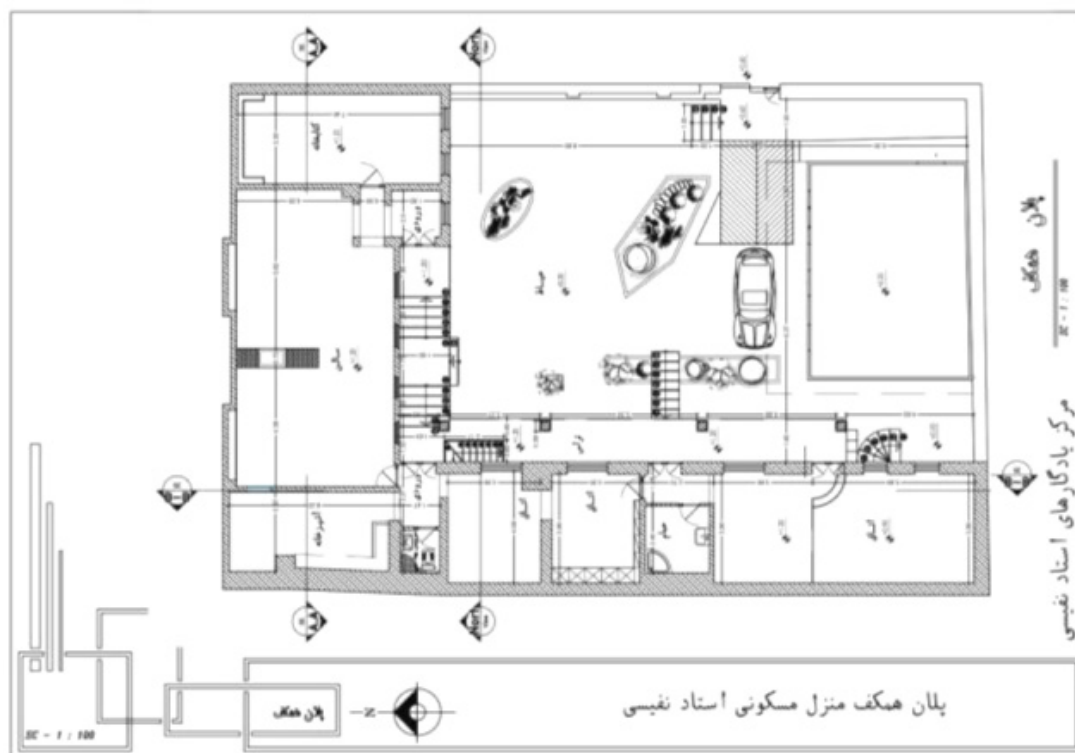
شماره و تاریخ ثبت: ۳۱۲۷۰ مورخ ۱۳۹۴/۴/۱۴

این خانه متعلق به سعید نفیسی محقق و نویسنده شهیر معاصر ایران و استاد دانشکده ادبیات دانشگاه تهران است. بر اساس قبالة موجود این خانه از ۱۲۸۴ق به تملک خانواده نفیسی درآمده است. بنابراین ساخت خانه پیش از این تاریخ روی داده است اما دخل و تصرفات گسترده‌ای در آن پدید آمده است. خانه حیاطی چهارضلعی دارد و بخش اعیان آن در سوی شمال و غرب واقع است که شامل یک طبقه و زیرزمین است. ساخت‌وسازهای ضلع جنوبی مربوط به دوره اخیر است (نقشه ۲). در ضلع شمالی سه اتاق و در ضلع غربی شش فضا جا گرفته است. رواقی سرتاسر دو ضلع را درمی‌نوردد (تصویر ۴). ورودی در سوی شرقی قرار دارد. سقف بنا تیرپوش و بام آن شیروانی است.

خانواده نفیسی از اعیان برهان‌الدین نفیس بن عوض کرمانی پزشک و عارف قرن نهم هجری هستند که در کرمان می‌زیست و مدتی پزشک دربار الغبیک بن شاهرخ تیموری بود. سعید نفیسی فرزند علی‌اکبر نفیسی (ناظم الاطباء) در ۱۶ خرداد ۱۲۷۴ خورشیدی در تهران به دنیا آمد و در ایران و سوئیس و فرانسه تحصیل کرد و در طول عمر خود ۱۱۶ جلد کتاب و مقالات گوناگون را به رشته تحریر درآورد و از پرکارترین نویسندگان معاصر ایران در زمینه تاریخ، عرفان، تصوف، ادبیات، و فرهنگ‌نویسی بود. او زبان‌های فرانسه، انگلیسی، روسی، و لاتین را به‌خوبی می‌دانست و به آن

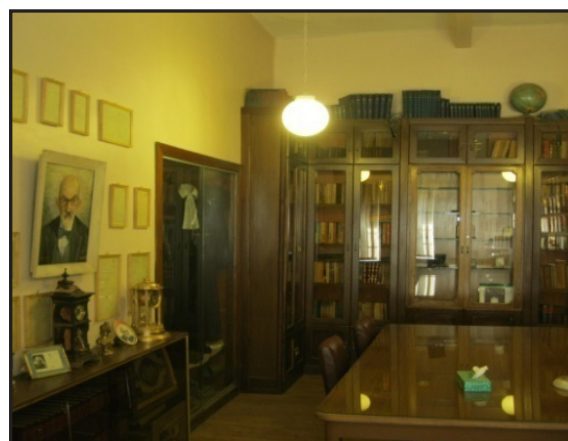

تصویر ۴. نمای خانه نفیسی از حیاط (مأخذ: پرونده ثبت اثر).

نقشه ۲. پلان همکف خانه نفیسی (مأخذ: پرونده ثبت اثر).

در روز ۲۲ آبان ۱۳۴۵ خورشیدی وفات یافت.^۴ اتاق کار در این خانه است و بخشی از کتابخانه و اسناد و مدارک ایشان در این خانه نگهداری می‌شود (تصویر ۵).

تصویر ۵. اتاق کار استاد نفیسی (مأخذ: پرونده ثبت اثر).

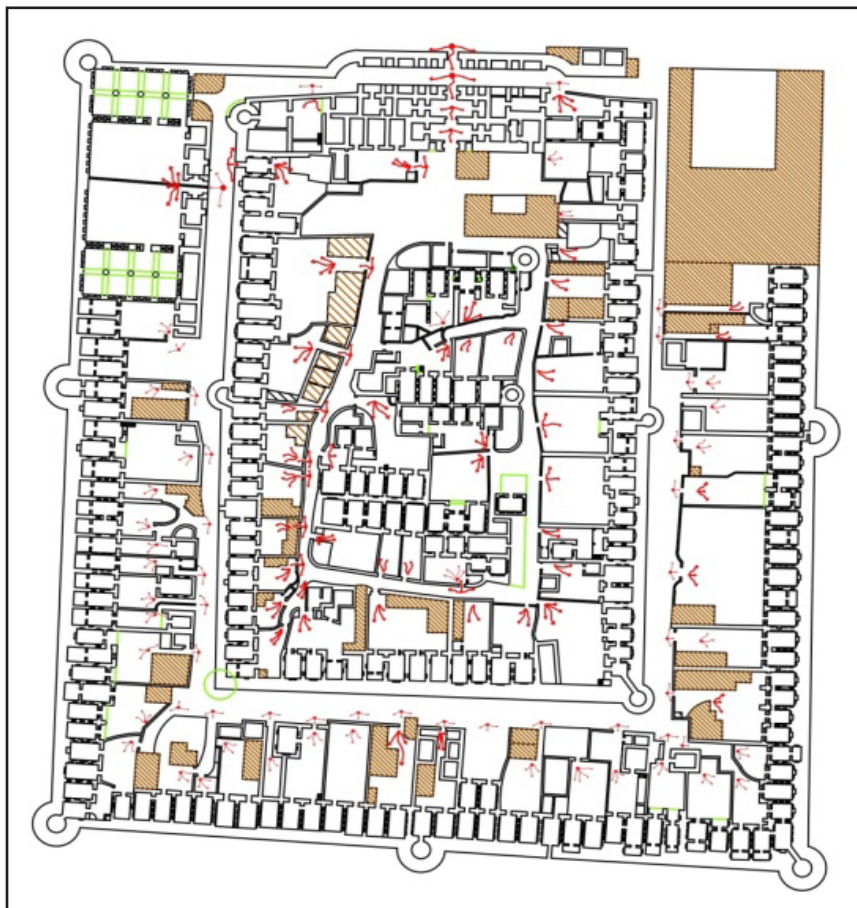
نام اثر: قلعه امیریۀ دامغان

شماره و تاریخ ثبت: ۳۱۳۱۶ مورخ ۱۳۹۴/۶/۸

قلعه امیریۀ که پیش‌تر امیرآباد نامیده می‌شد، در زمان ناصرالدین‌شاه قاجار و به دستور امیر سپهسالار ساخته شد. قلعه طرح چهارگوش دارد و بر هر گوشه و میانه اضلاع آن در بیرون برجی بنا شده است اما اکنون فقط شش برج آن باقی است. بنا سه قلعه تو در تو است و تقدم و تأخر زمان ساخت آن نیازمند تحقیقات بیشتر است. هر قلعه حصار و بارو و برج و ورودی مستقل دارد. نظام فضایی قلعه به این نحو است که دو تا دور قلعه بیرونی و دومی را اتاق‌های فراوانی در کنار هم فراگرفته‌اند (نقشه ۳). در گوشه جنوب غربی قلعه بیرونی مسجدی شبستانی قرار دارد. قلعه مرکزی علاوه بر شکل نامنظم، واحدهای مستقلی شامل چند اتاق و حیاطی دارد که در کنار یکدیگر واقع شده‌اند (تصویر ۶). خشت و گل ساختمانی بنا را تشکیل می‌دهد. متوسط بلندای باروها به ۵/۵ متر می‌رسد.^۵

تصویر ۶. داخل قلعه امیریّه دامغان (مأخذ: پرونده ثبت اثر).

نقشه ۳. پلان قلعه امیریّه دامغان (مأخذ: پرونده ثبت اثر).

تصویر ۷. نمای بیرون مسجد صفی رشت (مأخذ: پرونده ثبت اثر).

نام اثر: تکیه خلیل جهان‌بیگ، ساوه

شماره و تاریخ ثبت: ۳۱۲۶۹ مورخ ۱۳۹۴/۴/۱۴

این بنا برای انجام مراسم عزاداری محرم در دوره قاجار ساخته شده و در ایام دیگر سال گذر سرپوشیده‌ای است که محل عبور و مرور است. تکیه در محل‌های قدیمی به همین نام قرار دارد و بناهای دیگری چون بازارچه و آب‌انبار میرزا حسین عاملی در همان نزدیکی است. بنا عبارت است از شبستانی با چهار ستون و حجره‌هایی در پیرامون آن (نقشه ۵). تویزه‌ها بر روی ستون‌های گرد و چهارضلعی مستقر شده و طاق‌های چهاربخشی با نورگیر در بخش فرازین آن پوشش تکیه را تشکیل می‌دهد (تصویر ۹). تکیه چهار مدخل دارد که به گذرهای پیرامون راه دارد.^۷

تصویر ۹. داخل تکیه خلیل جهان‌بیگ (مأخذ: پرونده ثبت اثر).

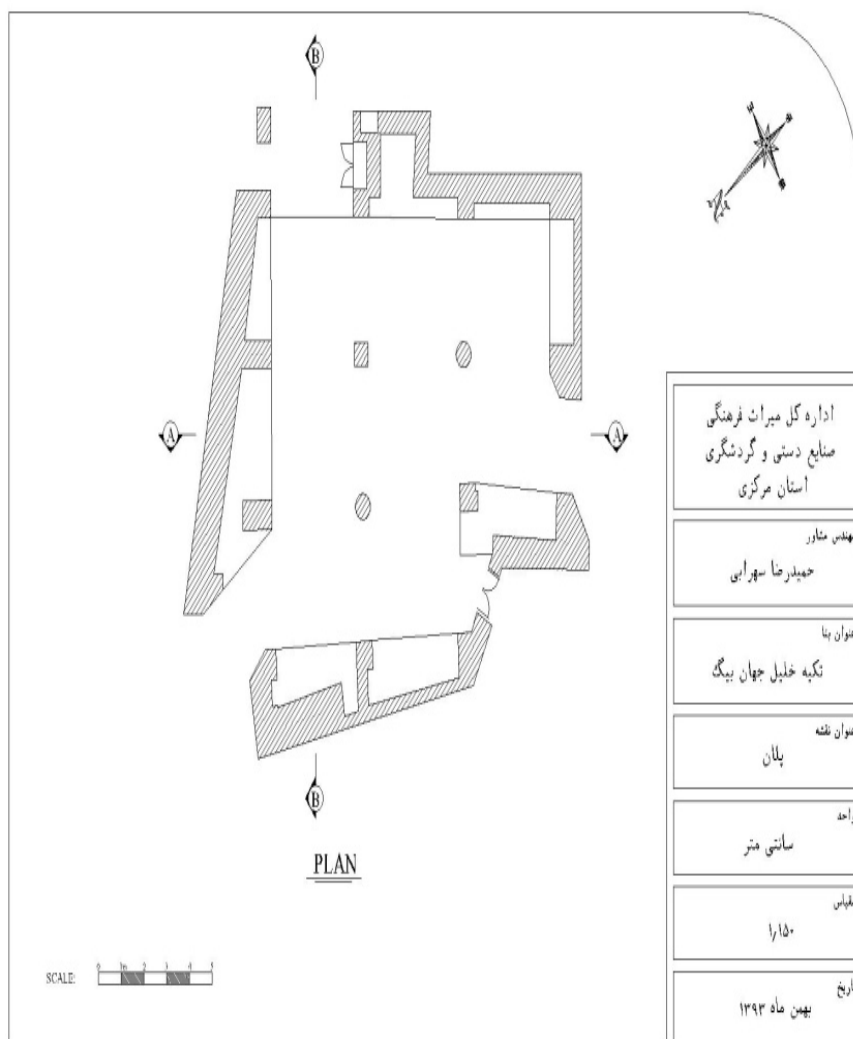
نام اثر: مسجد صفی رشت

شماره و تاریخ ثبت: ۳۱۱۲۷ مورخ ۱۳۹۴/۶/۳

مسجد صفی در محل‌های به همین نام در برابر بازار میدان کوچک رشت قرار دارد و به مسجد سفید و مسجد شهیدیه نیز شهرت دارد. تاریخ احداث مسجد معلوم نیست اما محتمل است در دوره صفوی ساخته شده باشد. بر اساس کاشی محراب، مسجد در ۱۳۳۴ق به دست حاجی یوسف کاشی، تجدید بنا شده است. مسجد شامل حیاط و شبستانی مردانه و غرفه زنانه است (تصویر ۷) و برخی فضاهای خدماتی چون آبدارخانه، وضوخانه و کفشکن دارد (نقشه ۴). گلدسته-ای آجری با طرح هشت‌ضلعی به قطر ۲ متر که به شیوه مساجد دوره صفوی شمال ایران ساخته شده، بلندترین عنصر بناست. شبستان ستون‌هایی با تزیینات گچبری با طرح گل و بته دارد (تصویر ۸). زیر سقف لمبه‌کوبی شده و بام آن شیروانی است.^۶

تصویر ۸. شبستان مسجد صفی رشت (مأخذ: پرونده ثبت اثر).

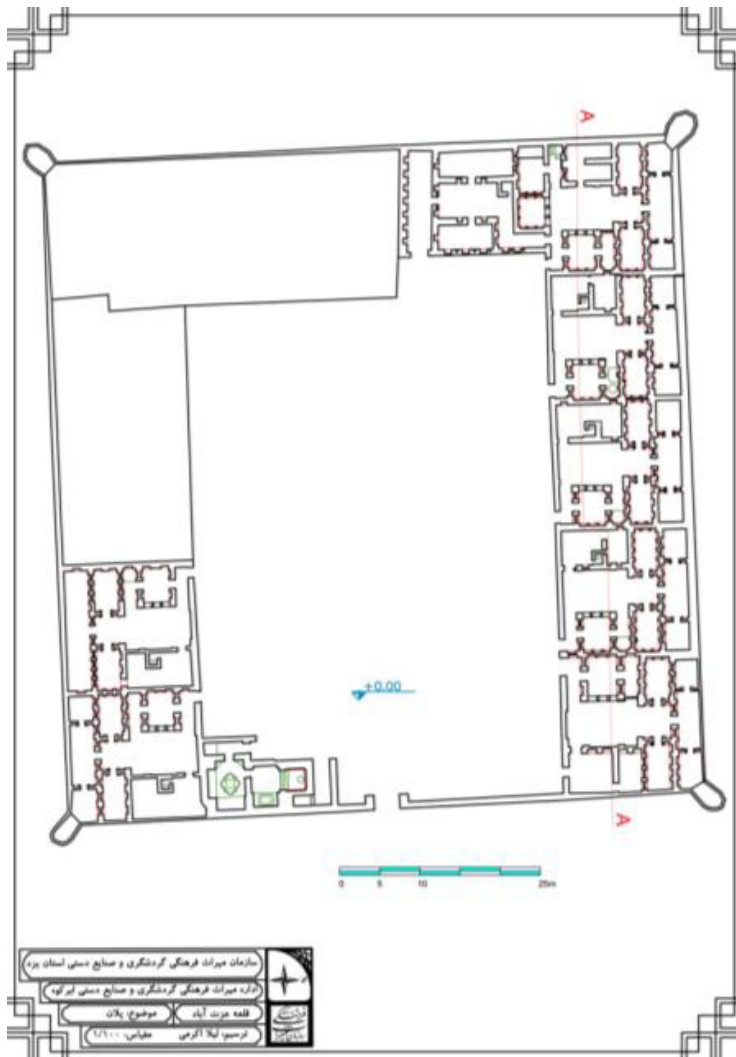
نقشه ۵. پلان تکیه خلیل جهانبیگ (مأخذ: پرونده ثبت اثر).

آن در ضلع شرقی است. قلعه حیاطی وسیع دارد و تمام ضلع شمالی ساخته شده و بخشی از آن به ضلع غربی نیز کشیده شده است. گوشه جنوب شرقی و بخشی شرقی ضلع جنوبی نیز ساخته شده است. مجموعاً در قلعه هشت خانه مستقل در کنار هم دیده می‌شود که هر یک محل سکونت یک خانوار کشاورز بوده است (نقشه ۶). حمامی نیز در گوشه ضلع شرقی ساخته اند. قلعه با خشت و گل و چینه ساخته شده است (تصویر ۱۱). آثار تزیینات هندسی خشتی بر نیمه بالایی برج‌های بیرونی دیده می‌شود (تصویر ۱۰).

نام اثر: قلعه عزت‌آباد ابرکوه

شماره و تاریخ ثبت: ۳۱۳۲۳ مورخ ۱۳۹۴/۶/۳۰

قلعه عزت‌آباد نزدیک روستایی به همین نام در ابرکوه واقع است و در اواخر دوره قاجاریه توسط سالارخان^۱ برای سکونت رعیت و کشاورزانی که در مزارع و باغ‌های پیرامون قلعه مشغول کار بودند، ساخته شده است. فرهنگ قلعه‌نشینی کشاورزان از گذشته‌های دور در این منطقه مرسوم بوده و آثار بسیاری از این دست بر جای مانده است. شکل قلعه چهارضلعی است به طول ۸۸ و عرض ۸۰ متر و بر چهار گوشه آن چهار برج به بلندای ۱۰ متر قرار دارد و ورودی

نقشه ۶. پلان قلعه عزت آباد ابرکوه (مأخذ: پرونده ثبت اثر).

تصویر ۱۰. یکی از برج‌های تزیین‌شده قلعه عزت آباد (مأخذ: پرونده ثبت اثر).

تصویر ۱۱. تصویر کشیده‌شده از قلعه عزت آباد (مأخذ: پرونده ثبت اثر).

جدول ۱. آثار غیرمنقول ثبت شده در فهرست آثار ملی در تابستان ۱۳۹۴ (مأخذ: دفتر ثبت آثار و حفظ و احیای میراث معنوی و طبیعی).

نام استان	آثار ثبت شده	نام اثر	قدمت	شماره ثبت	تاریخ ثبت
آذربایجان غربی	محوطه باستان‌شناختی اوچتیه - میاندوآب	محوطه باستان‌شناختی اوچتیه - میاندوآب	هزاره اول پیش از میلاد	۳۱۳۰۰	۱۳۹۴/۰۵/۲۶
	محوطه باستان‌شناختی تپه چلیک - میاندوآب	محوطه باستان‌شناختی تپه چلیک - میاندوآب	هزاره اول پیش از میلاد	۳۱۳۰۳	۱۳۹۴/۰۵/۲۶
	محوطه باستان‌شناختی یلکلو - میاندوآب	محوطه باستان‌شناختی یلکلو - میاندوآب	هزاره اول پیش از میلاد، تاریخی، اسلامی	۳۱۳۰۱	۱۳۹۴/۰۵/۲۶
	محوطه باستان‌شناختی فرقله - میاندوآب	محوطه باستان‌شناختی فرقله - میاندوآب	هزاره اول پیش از میلاد، تاریخی، اسلامی	۳۱۳۰۲	۱۳۹۴/۰۵/۲۶
اصفهان	حمام کرج	حمام کرج	قاجاریه	۳۱۲۹۳	۱۳۹۴/۰۵/۲۱
	خانه سهرابی - کاشان	خانه سهرابی - کاشان	قاجاریه	۳۱۳۱۸	۱۳۹۴/۰۶/۱۵
	خانه معماری - کاشان	خانه معماری - کاشان	قاجاریه	۳۱۲۸۶	۱۳۹۴/۰۵/۰۷
	مسجد جامع چریان - اصفهان	مسجد جامع چریان - اصفهان	صفوی تا قاجار	۳۱۲۸۷	۱۳۹۴/۰۵/۰۷
	قلعه پایین اردهال	قلعه پایین اردهال	اواخر صفوی تا قاجار	۳۱۲۸۱	۱۳۹۴/۰۴/۲۴
	خانه عادل - کاشان	خانه عادل - کاشان	قاجاریه	۳۱۲۸۲	۱۳۹۴/۰۴/۲۴
	مدرسه الماسیه - اصفهان	مدرسه الماسیه - اصفهان	صفوی - قاجار	۳۱۲۸۳	۱۳۹۴/۰۴/۲۴
	مزرعه و کوشک مبارک‌آباد - کاشان	مزرعه و کوشک مبارک‌آباد - کاشان	قاجاریه	۳۱۲۸۴	۱۳۹۴/۰۴/۲۴
	خانه جاویدی/ محسنین - اصفهان	خانه جاویدی/ محسنین - اصفهان	قاجاریه	۳۱۲۷۹	۱۳۹۴/۰۴/۲۳
	خانه ایروانی - اصفهان	خانه ایروانی - اصفهان	قاجاریه	۳۱۲۸۰	۱۳۹۴/۰۴/۲۳
	خانه بهی (خانه شجاعی) - کاشان	خانه بهی (خانه شجاعی) - کاشان	قاجاریه	۳۱۲۷۲	۱۳۹۴/۰۴/۱۴
	بلوار کشاورز - تهران	بلوار کشاورز - تهران	قاجاریه و پهلوی	۳۱۳۲۱	۱۳۹۴/۰۶/۲۵
تهران	خانه معین‌التجار بوشهری	خانه معین‌التجار بوشهری	قاجاریه	۳۱۲۷۳	۱۳۹۴/۰۴/۱۵
	خانه استاد سعید نفیسی	خانه استاد سعید نفیسی	قاجاریه و پهلوی	۳۱۲۷۰	۱۳۹۴/۰۴/۱۴
	محوطه باستان‌شناختی پیران - لردگان	محوطه باستان‌شناختی پیران - لردگان	دوره میانه‌اسلامی	۳۱۳۲۰	۱۳۹۴/۰۶/۲۱
	کنده بارده	کنده بارده	اسلامی متأخر	۳۱۳۱۱	۱۳۹۴/۰۶/۰۷
چهارمحال بختیاری	محوطه باستان‌شناختی تپه ممسنی - اردل	محوطه باستان‌شناختی تپه ممسنی - اردل	مس و سنگ	۳۱۳۰۴	۱۳۹۴/۰۵/۲۷
	خانه قاسمی - شهر کرد	خانه قاسمی - شهر کرد	پهلوی	۳۱۲۶۷	۱۳۹۴/۰۴/۱۴
	مسجد جامع اسدآباد - شهر کرد	مسجد جامع اسدآباد - شهر کرد	قاجاریه	۳۱۲۶۸	۱۳۹۴/۰۴/۱۴
	محوطه باستان‌شناختی سرقله - شهر کرد	محوطه باستان‌شناختی سرقله - شهر کرد	دوره پیش از تاریخ - اسلامی	۳۱۲۷۱	۱۳۹۴/۰۴/۱۴
	خانه - باغ علیرضا فروغ نصیرایی - بشرویه	خانه - باغ علیرضا فروغ نصیرایی - بشرویه	پهلوی اول	۳۱۲۷۵	۱۳۹۴/۰۴/۲۲
	خانه - باغ محمد فروغ نصیرایی - بشرویه	خانه - باغ محمد فروغ نصیرایی - بشرویه	پهلوی اول	۳۱۲۷۶	۱۳۹۴/۰۴/۲۲
	خانه حسین‌زاده - بشرویه	خانه حسین‌زاده - بشرویه	پهلوی اول	۳۱۲۷۷	۱۳۹۴/۰۴/۲۲
خانه روضه رضوانی - بشرویه	خانه روضه رضوانی - بشرویه	قاجاریه	۳۱۲۷۸	۱۳۹۴/۰۴/۲۲	
خراسان جنوبی	محوطه باستان‌شناختی تپه شورک - شیروان	محوطه باستان‌شناختی تپه شورک - شیروان	تاریخی (اشکانی)	۳۱۲۸۹	۱۳۹۴/۰۴/۰۳
	محوطه باستان‌شناختی تپه دده‌خان - شیروان	محوطه باستان‌شناختی تپه دده‌خان - شیروان	قرون میانه اسلامی	۳۱۲۹۰	۱۳۹۴/۰۴/۰۳
	محوطه باستان‌شناختی قلعه کهنه باغان - شیروان	محوطه باستان‌شناختی قلعه کهنه باغان - شیروان	قرون اولیه و میانه اسلامی	۳۱۲۹۱	۱۳۹۴/۰۴/۰۳
	محوطه باستان‌شناختی تپه کیکاووس	محوطه باستان‌شناختی تپه کیکاووس	دوران تاریخی و اوایل دوران اسلامی	۳۱۲۹۲	۱۳۹۴/۰۴/۰۳
خراسان شمالی	محوطه باستان‌شناختی تل عباس - رامهرمز	محوطه باستان‌شناختی تل عباس - رامهرمز	دوران پیش از تاریخ	۳۱۳۲۴	۱۳۹۴/۰۶/۳۱
	محوطه باستان‌شناختی عین‌الرمیس - رامهرمز	محوطه باستان‌شناختی عین‌الرمیس - رامهرمز	دوران اسلامی	۳۱۳۲۵	۱۳۹۴/۰۶/۳۱
	محوطه باستان‌شناختی تپه قصیلی - رامهرمز	محوطه باستان‌شناختی تپه قصیلی - رامهرمز	دوران اسلامی	۳۱۳۲۶	۱۳۹۴/۰۶/۳۱
	محوطه باستان‌شناختی زرینی شمالی - رامهرمز	محوطه باستان‌شناختی زرینی شمالی - رامهرمز	دوره ایلام	۳۱۳۲۷	۱۳۹۴/۰۶/۳۱
	محوطه باستان‌شناختی ایشان یماله - رامهرمز	محوطه باستان‌شناختی ایشان یماله - رامهرمز	هزاره پنجم پیش از میلاد	۳۱۳۲۸	۱۳۹۴/۰۶/۳۱
	محوطه باستان‌شناختی تل سواده - رامهرمز	محوطه باستان‌شناختی تل سواده - رامهرمز	هزاره ششم پیش از میلاد	۳۱۳۲۹	۱۳۹۴/۰۶/۳۱
	خانه صنیعی	خانه صنیعی	اواخر قاجار - اوایل پهلوی	۳۱۲۹۹	۱۳۹۴/۰۵/۲۶
	خوزستان				

نام استان		آثار ثبت شده	
نام اثر	قدمت	شماره ثبت	تاریخ ثبت
سمنان	قلعه امیریه - دامغان	۳۱۳۱۶	۱۳۹۴/۰۶/۰۸
کرمانشاه	معدن باغ ملی - کنگاور	۳۱۳۰۷	۱۳۹۴/۰۶/۰۴
گیلان	مسجد صفی - رشت	۳۱۱۲۷	۱۳۹۴/۰۶/۰۳
مازندران	بانک سپه چالوس	۳۱۳۱۹	۱۳۹۴/۰۶/۱۵
مرکزی	محوطه باستان‌شناختی تپه امامزاده ابوالحسن دیزآباد	۳۱۳۰۵	۱۳۹۴/۰۵/۳۱
	محوطه باستان‌شناختی دوتیان خلوزین شرقی	۳۱۳۰۶	۱۳۹۴/۰۵/۳۱
	محوطه باستان‌شناختی خرمن تپه سمقاور - کمیجان	۳۱۲۹۴	۱۳۹۴/۰۵/۲۱
	محوطه باستان‌شناختی تپه محمدآباد جیریا - اراک	۳۱۲۹۵	۱۳۹۴/۰۵/۲۱
	محوطه باستان‌شناختی تپه کوهکله سمقاور - کمیجان	۳۱۲۹۶	۱۳۹۴/۰۵/۲۱
	محوطه باستان‌شناختی تپه مصلی - کمیجان	۳۱۲۹۸	۱۳۹۴/۰۵/۲۱
	محوطه باستان‌شناختی تپه چرگزی - کمیجان	۳۱۲۹۷	۱۳۹۴/۰۵/۲۱
	بقعه شاهزاده ابوطالب - خمین	۳۱۲۸۸	۱۳۹۴/۰۴/۳۱
	یخچال منصور - تفرش	۳۱۲۷۴	۱۳۹۴/۰۴/۲۰
	تکیه خلیل جهان‌بیگ - ساوه	۳۱۲۶۹	۱۳۹۴/۰۴/۱۴
هرمزگان	محوطه باستان‌شناختی کوه مبارک	۳۱۳۲۲	۱۳۹۴/۰۶/۲۵
	قلعه عزت‌آباد - ابرکوه	۳۱۳۲۳	۱۳۹۴/۰۶/۳۰
یزد	خانه حاج محمدرضا جعفری - مینبد	۳۱۳۱۷	۱۳۹۴/۰۶/۰۹
	باغ و کوشک احمدرضا جلیلی - بهاباد	۳۱۳۱۰	۱۳۹۴/۰۶/۰۸
	بقعه ملاعبدالله - بهاباد	۳۱۳۱۲	۱۳۹۴/۰۶/۰۸
	خانه سلیمی - یزد	۳۱۳۱۳	۱۳۹۴/۰۶/۰۸
	بنای دوازده‌امام هروک - ابرکوه	۳۱۳۱۴	۱۳۹۴/۰۶/۰۸
	خانه رضوانی - یزد	۳۱۳۱۵	۱۳۹۴/۰۶/۰۸
	خانه سجاد پاینده - یزد	۳۱۳۰۸	۱۳۹۴/۰۶/۰۷
	خانه گذشتی‌ها - یزد	۳۱۳۰۹	۱۳۹۴/۰۶/۰۷
	خانه رفیعیان - یزد	۳۱۲۸۵	۱۳۹۴/۰۵/۰۵
	قاجاریه		

پی‌نوشت‌ها

۱. این وظایف بعداً در قانون تشکیل سازمان میراث فرهنگی و گردشگری مصوب ۱۳۸۲ امضا شد و تا امروز اعتبار دارد.
۲. پرونده ثبت این اثر را محمدمامین کاظمی و سولماز عسکری در اداره کل میراث فرهنگی استان اصفهان تهیه کرده‌اند.
۳. پرونده ثبت این اثر ملی را دکتر پروانه ساسان‌پور تهیه کرده است.
۴. پرونده ثبت این اثر ملی به همت آقای رامین نفیسی، فرزند استاد نفیسی تهیه شده است.
۵. پرونده ثبت این اثر را هدا کوق و هانی رستگاران در اداره کل میراث فرهنگی استان سمنان تهیه کرده‌اند.
۶. پرونده ثبت این اثر را سیده‌کبری تیموری در اداره کل میراث فرهنگی استان گیلان آماده کرده است.
۷. پرونده ثبت این اثر توسط اسماعیل شرایی در اداره کل میراث فرهنگی استان مرکزی تهیه شده است.
۸. این شخص صاحب مجموعه خانه امید سالار در شهر ابرکوه است که در فهرست آثار ملی به ثبت رسیده است.